

A fagyosszentek

Május 12., 13., és 14-ike, Pongrác, Szervác és Bonifác napja elé minden esztendőben aggodalommal néz a magyar gazda. A tapasztalat szerint a három fagyos szent névnapja az a három veszedelmes nap, mikor majdnem minden esztendőben hirtelen fagy váltja fel a szép tavaszi időt és sokszor végzetes kárt okoz a növényzetben.

A három fagyos szent csakugyan sokszor hoz fagyot, de tulajdonképpen sem Pongrác, sem Szervác, sem Bonifác nincs valamilyen kapcsolatban a hideggel és faggal és csak annyi közülük van a dologhoz, hogy véletlenül az ő névnapjuk táján szokott bekövetkezni a hirtelen májusi fagy és ezért ragadt hozzájuk a fagyos szentek elnevezése. Ha kikutatjuk a Szentek Történetében a három szent történetét, a következőket tudjuk meg:

Pongrác egy előkelő frígiai család gyermeke volt ezerhatszáz évvel ezelőtt. Apja, Cledonius még pogány volt és jóbarátja Diodetianus császárnak. Azonban korán meghalt és Pongrácot Dénes nevű bátyja nevelte fel már keresztény hitben. Pongrácot tizennégy éves korában keresztelte meg Rómában a pápa, de ugyanabban az esztendőben Diodetianus lefejeztette kereszténysége miatt. A római Aurelia-úton történt a kivégzés és kétszáz év múltán azon a helyen templomot emeltek emlékezetére.

Szervác tongresi püspök volt a negyedik században. Egész életében szilárd bátyája volt az egyháznak és erőteljesen küzdött az ariánusok ellen. Szervác püspök 384-ben halt meg és sírjánál terjedt el az a legenda, hogy hantját sohasem fedte be hó. A három fagyos szent történetében ez az egyetlen meteorológiai vonatkozás és az is éppen ellentéte annak, amit várnánk.

Bonifác vértanú a harmadik század vége felé jószágkormányzója volt Rómában egy Aglája nevű gazdag eretnek asszonynak. Később Aglája bűnbánóvá lett a keresztény tanok hatása alatt és elküldte Bonifácot Keletre, hogy hozzon számára valamilyen vértanú ereklyét. Bonifác útközben tanúja volt a ciliciai keresztény vértanúk szenvedéseinek és a kínzások láttán ő maga is hangos szóval vallotta, hogy keresztény. A bakók lefoglák, forró ólmot öntöttek szájába. A nép csaknem fellázadt, hogy megmentse őt, de másnap mégis lefejezték Bonifácot.

A fagyos szentek legendája nyilván a tizenhatodik század után kezdődött el. A szentek

A fagyosszentek

Írta: Sztrókey Kálmán

2021. május 12. szerda, 00:00 - Módosítás: 2021. május 05. szerda, 11:14

emléknapjait, a mai naptárak névnapjait ugyanis a tridenti zsinaton állapították meg 1560 táján. A Gergely-féle naptár pedig csak 1582-ben lépett életbe s csak ezek után figyelhették meg az emberek, hogy a májusi erős lehűlés ezeknek a szenteknek a névnapjain szokott bekövetkezni.

A fagyos szenteket csak minálunk, Németországban és a skandináv félszigeten ismerik. Olaszországban nem is tudják, hogy Pongrácot, Szervácot, Bonifácot északon fagyos szenteknek nevezik. Érdekes, hogy Észak-Németországban egy nappal előbb szokott megérkezni az északi fagyhullám és ennek megfelelően ott Mamert, Pongrác és Szervác a három fagyos szent. Délebbre aztán már mindenütt Pongrác az első.

Forrás: Magyar Lányok XLI. évfolyam 33. szám. 1935. 410.